

ШАХМАТНА

МИСЪЛ

3

НАРОДЕН ФИЗКУЛТУРЕН СЪЮЗ

Централен шахматен комитет

СЪДЪРЖАНИЕ:

	Стр.
Братство — единство	65
Десет години без Георги Гешев	68
Партия № 20. М. Роми — Гешев	69
Партия № 21. Зноско-Боровски — Гешев	71
Партия № 22. Кс. Атанасов — Гешев	73
Партия № 23. Гешев — Тошев	73
Партия № 24. Гешев — Йоргенсен	73
Партия № 25. Гешев — Нейкирх	74
Партия № 26. Гешев — Негели	74
Европейски зонен турнир в Хилверсум	74
Партия № 27. Касталди — Цветков	77
Партия № 28. Александер — Пахман	78
Партия № 29. О'Кели — Сабо	80
Партия № 30. Касталди — Трифунович	81
Партия № 31. Александер — Сабо	83
Партия № 32. Цветков — Пахман	84
Турнирът за Соф. обл. първенство	85
Партия № 33. Згурев — Атанасов	86
Полуотказан дамски гамбит (продължение)	87
Шахматни вестии	91
Велики шахматисти. Паул Морфи	92
Отдел за начинаещи. Сила на фигурите	93
Шахматната задача (продължение)	94
Избрани композиции	95
Наше творчество	96

Открива се подписка за записване абонати на месечното списание „ШАХМАТНА МИСЪЛ“.

Издание на народния физкултурен съюз.

Списание „Шахматна мисъл“ ще отразява нашия шахматен живот. В него ще бъдат застъпени отдели за теория, шахматни партии от наши и чужди турнири, задачи, етюди и пр.

Цената на отделна книжка е 40 лв.

Абонамент за 1947 г. (8 книжки — 300 лв.)

На записани групово 10 абонамента се дава 1 аб.gratis.

Редакция и администрация „Шахматна мисъл“ — ул. Раковска 100, София.

Всички суми внасяйте по чекова сметка № 806.

ШАХМАТНА МИСЪЛ

ИЗДАНИЕ НА НАРОДНИЯ ФИЗКУЛТУРЕН СЪЮЗ
В БЪЛГАРИЯ

Юли 1947 г.

№ 3

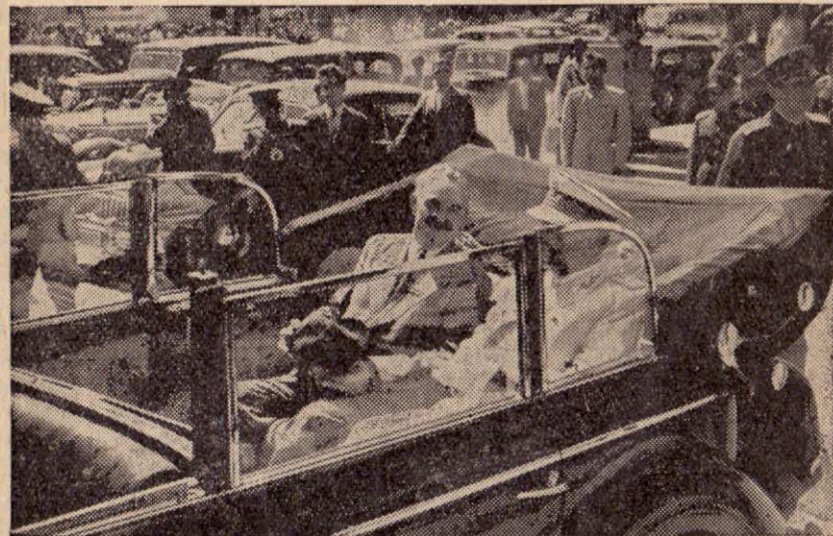
Год. I

Братство — Единство

„Братството между българи и югославяни е запечатано с задружно пролятата кръв срещу общия враг“.

Георги Димитров

От десетилетия българския и югославските народи, в угода на империалистическите сили, бяха противопоставяни и вкарвани в кръвопролитни братоубийствени войни. Потоци славянска кръв се

изля в интерес на империалистите. Карагеоргиевичите в Югославия, Кобургите в България — и двете династии агенти на капиталистическите агресори — безсрамно търгуваха с труда, кръвта и националната независимост на двата братски народи.

Легендарната освободителна борба на югославските народи и героическото съпротивително движение на българския народ против

общия враг и завоевател, с неocenимата помощ на храбрата Червена армия, завършиха победоносно.

Отечественият фронт в България и Народният фронт в Югославия обезпечиха на южно славянските братски народи свобода и мир, разкриха широки възможности за сътрудничеството им в областта на стопанството, политиката и културата.

Като исторически необходим завършек на целия този етап на обща борба и еднакви интереси, се стигна до очакваното и дълго жадувано Бледско споразумение.

Това споразумение по нищо не прилича на договорите, които се сключват между надхитрящите се капиталистически държави. Бледското споразумение е договор, сключен не от управляващите империалистически клики зад гърба на народите, а една спогодба, в която пълсират сърцата на съседните славянски народи.

Единодушно взетите решения, оформени в Бледската спогодба, трябва да се разглеждат в светлината на международната обстановка и на вътрешното демократическо развитие на двете страни.

Непрестанните домогвания на западноевропейските империалистически сили наново да противопоставят балканските народи едни срещу други и да раздухват омразния пламък на нова война, изостриха бдителността на двете славянски страни. Все по-дръзките предизвикателства и провокации на монархо-фашистките наемници в Гърция срещу мира на Балканите, срещу суверенитета на нейните съседи и постоянните злоумишлени накърнения на границите на Югославия, България и Албания още повече сплотиха демократическите сили на югоизточна Европа.

Затова именно, в предисловието — мотивировка на Бледското споразумение, между другото, се казва: „Двете правителства ще се консултират и ще си сътрудничат по всички въпроси на външната политика, съществени за независимостта и сигурността на двете страни, както и за международното сътрудничество и осигуряване на траен мир в света“. В тия редове е изразена твърдата решимост на българи и югославяни да не позволяват никога вече на чуждеземните империалисти и завоеватели да се разпореждат със съдбините и живота на двете страни. Никога сече економически и политически гнет върху нашите народи! Нашите демократически и свободолюбиви народи не ще допуснат изкупената с хиляди кръвави жертви, свобода и плодове на нашите трудящи се, да бъдат отново заключени в тежките златни каси на международните тръстове и империалисти. Това не е едно голо дипломатическо пожелание. Смисълът на стопанските клаузи на Бледското споразумение се състои в това да бъде обезпечена здрава економическа основа за несмушаваното политическо и всестранно сближение на Югославия и България.

На германо-фашисткия империализъм в миналото се отдаде да подчини стопански и политически България, а на англо-френските капиталисти да превърнат монархическа Югославия в свое оръдие, благодарение крайната икономическа назадност на двете славянски страни.

Грандиозното строителство и самоотверженият труд на народите на Югославия и България ще ликвидират тази стопанска

изостаналост и ще положат на солидни основи свободата и националната независимост на двата народа.

Координирането на усилията и трудовия подем на двата братски народи ще изгради реалната икономическа база на българо-югославското единство. Тук няма и следа от хитро скроените империалистически планове за „въстановяване и помощ“, както например тоя на Балфур от 1922 година, на Хувър от 1930 година или на Маршал от 1947 година. Най-ярък израз на безкористието и прекрасната дружба между България и Югославия представлява декларацията на ФНРЮ, че се отказва от 25-те милиона долара репарации. Такъв международен политически акт е без прецедент в историята на държавите. В декларацията изрично се казва, че това решение е взето „в името на югославските народи“. Целият български народ е дълбоко признателен и горещо благодари на доблестните югославски народи за тяхния скъп дар.

Единството на нашите два народа не може да се ограничи само в рамките на стопанското и политическо сътрудничество. Пре-небрегвайки многовековния съвместен живот, сродните езици, нрави и бит, еднаквостта на нашите духовни интереси и стремления, враговете на нашите две страни употребиха всички най-долни средства за да развоят и противопоставят единните стремления, чувства и мисли на балканските славяни. Напразни останаха усилията на враговете на народната демокрация. Историческите решения на Бледската конференция за тясно културно сътрудничество бележат нов важен етап в духовното развитие на народите на двете страни. Приложението на тия решения ще изиграе ролята на духовна спойка и още по-здраво ще укрепи моралното единство на българи и югославяни.

Гласуваната от ВНС конвенция за културни и просветни връзки между България и Югославия предвижда размяната на културни кадри, на целокупния духовен опит на двете страни, максимални улеснения за следващите в българските и югославски университети, откриването на постоянни изложби, библиотеки, книжарници и други културни средища, тясно сътрудничество между физкултурните, младежки и профсъюзни организации и пр.

В рамките на така широко обезпеченото културно сближение значително място ще заемат, безспорно, шахматните връзки и обмяната на шахматен опит между двете страни.

Тружениците в един от физкултурните сектори — българските шахматисти ще отдадат всичките си сили за пълното побратяване със югославянските шахматисти и за повдигане квалификацията на шахматните кадри в двете страни, чрез взаимно опознаване на шахматните движения, чрез взаимно пренасяне достиженията на шахматната мисъл и творчество, чрез размяна на шахматна литература, чрез уреждането на по-чести и по-масови братски шахматни срещи и пр.

Така и българските шахматисти ще дадат своя принос в укрепването на всестранното българо-югославско единство — най-мощния фактор на мира и демокрацията на Балканите.

Да живее вечната дружба между братските народи от Югославия и България!

Десет години без Георги Гешев

(1903—1937—1947)

Преди десет години, на 15 юли 1937 год., на 34-годишна възраст той умря и шахматът в България биде покрит в траур. Неочаквано и бързо, разгващ творческите си възможности, бе грабнат от смъртта най-големият български шахматист Георги Гешев, скъп на младото поколение наши шахматисти, незабравим за по-старото.

Отделна глава в историята на родния шахмат представлява неговото незавършено дяло. Значението и ролята на Гешева като първокласен играч с майсторска сила, като пионер в развитието на шахматното изкуство у нас и тепърва ще има да се оценява, когато неговите сподвижници излезат с отделен труд за неговите постижения.

Интересът у Гешева към шахматната игра се проявява още от ученическите му години. Съвършено млад той посещава стария Софийски шахматен клуб, чийто първенец по-сетне става. В 1927 г., излизайки на първо място в клубния турнир наравно с изтъкнатия тогава играч А. Пинкас, той побеждава последния в мач от шест партии при резултат $4\frac{1}{2}:1\frac{1}{2}$.

Още от годината на опита за създаване на Бълг. шахматен съюз във В. Търново (1928 г.) до официалното му учредяване през 1933 г. Гешев се налага на челно място в страната.

В първия официален турнир за първенство на България във Варна през 1933 г. Гешев излиза победител наравно с д-р Тошев. За титлата те играят мач от четири партии във Варна, завършил 2:2 и непосредствено след това друг мач от четири партии в София, който завършва с $2\frac{1}{2}:1\frac{1}{2}$ в полза на Гешева. Така се слага завършек на крайно напрегнатата борба между двамата достойни противници, която определя Гешева за пръв български шахматен първенец.

В края на същата година Гешев се среща в мач от 10 партии в София с другия свой съперник, покойния първенец на Варна Ксений Атанасов, когото побеждава с $7\frac{1}{2}:2\frac{1}{2}$. В началото на идната година той се налага в също такъв мач и над изтъкнатия столичен играч Н. Войнов, когото побеждава с 7:3.

И в следващите три турнири за първенство на България, станали последователно, Гешев излиза убедително все на първо място, утвърждавайки се с една класа по-горе от останалите наши играчи. В тези състезания са началните прояви на повечето от нашите известни и утвърдени вече играчи и шахмайстори, които виждаме в сегашните състезания. Тогава те се учеха от Гешева, от неговата солидна *позиционна* игра, от борчеството и издържливостта му, от трудолюбието и спокойствието му, от всеотдайната му любов към шахмата.

През 1935 г. при гостуването у нас на международния майстор Евг. А. Зноско-Боровски се устрои малък мач от четири партии между него и Гешев. Нашият първенец загуби с резултат 3:1, без да може рутинираният му противник да покаже подчертано превъзходство. През 1936 г. на шахматната олимпиада Гешев, предвождайки на първа дъска българския тим, има възможност да се срещне с прославени майстори от целия свят и в отделни партии срещу играчи с голяма слава показа достойни резултати.

Утвърждавайки постепенно силата и таланта си, изучавайки шахматната теория и коментирайки писмено шахматната практика, смъртта го повали, незавършил делото си — завещано на бъдещето.

№ 20. Холандска защита

Макс Роми (Италия)   Георги Гешев (България)

1. d2 - d4   e7 - e6

Черните имат намерение да играят холандска защита, без да допуснат опасностите на гамбита Стаунтон (1. d4 f5 2. e4). Но този ход дава възможност за преминаване и в френска партия (2. e4).

2. Kg1 - f3   f7 - f5
3. g2 - g3   b7 - b6

Тази система е напълно естествена при развитието на царския офицер на

белите в центъра. Напр. в варианта 1. d4 f5 2. e4 e6 3. Kf3 Kf6 4. e3 b6 5. Od3 Ob7. Тук при fianкетирането на офицера на g2, насрещното fianкетиране на дамския офицер на черните на b7, би могло да се отнесе по-скоро към една от новоиндийските схеми на развитие, като трябва да се отбележи и в новоиндийската защита черните изпитват определени затруднения в връзка с офицера на b7, еднакво за това че той е разположен по открития диагонал h1-e8 на незащитеното поле b7, както и за това че този диагонал може да бъде затворен с хода d4-d5.

В полученото положение, ходът 4. d5! би могъл да доведе веднага

интересни усложнения, в съгласие с направените изводи.

4. Of1 - g2   Oc8 - b7
5. 0 - 0   Kg8 - f6
6. c2 - c4   Of8 - e7
7. Kb1 - c3   0 - 0

Поради оформената заплаха d4 - d5, тук можеше да се помисли за 7... d5.

8. d4 - d5   ...

Ограничен е офицера на b7, коня на f3 може да бъде пренесен напред, ограничен е достъпа до e4 и установено давление по диагонала a2 - g8.

8. ...   Dd8 - c8

За да се отклони заплахата 9. de de 10. D:d8 T:d8 11. Kg5. И същевременно да се подкрепи офицера на b7. Към интересни усложнения можеше да заведе 8... Ka6 след 9. Kg5 h6 10. Kf7! De8 (T:f7 11. de1 с печалба на качество) 11. d6! (de O:g2 12. Ц:g2 de 13. Ke5 Od6! с контра атака) O:g2 12. K:h6+ g:h6 13. d:e7 O:f1 14. e:f8 D+ D:f8 15. D:f1 — леко предимство за белите на царския фланг.

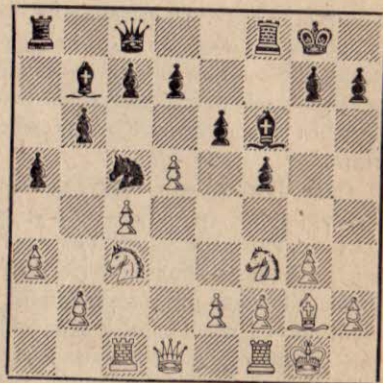
9. Oc1 - g5   ...

Съществена необходимост от този ход не се чувствуваше. Още повече че след h6 и O:f6 черният офицер може да получи важна позиция на f6. Необходимо беше скромното 9. a3, с което дамският кон на черните, след 9... Ka6 10. b4! се поставяше в незавидно положение. Той нямаше изход и на d7, тъй като на 9... d6 следва 10. de D:e6 11. Kd4 Dc8 12. K:f5. На 9. a3 черните имаха само един отговор — 9... a5, при който белите си запазваха добри шансове след 10. Ke5 Ka6 11. de. В случай на 10... d6 следва 11. Kc6 O:c6 12. d:c6 De8 13. Kb5!

9. ...   Kb8 - a6
10. a2 - a3   ...

Малко късно. Сега пътят на черния кон е открит чак до e4. А имаше още една резервна бариера, която прецедеше този път. Бариерата, това беше 10. Ka4! Тогава на 10... ed следваше 11. c4 K:d5 12. Ke5! O:g5 13. O:d5+ Цh8 14. Kf7+ спечелвайки качество или 12. Kf6 13. O:f6 O:g2 (T:f6 14. Od5+) 14. O:e7 O:f1 15. O:f8 спечелвайки фигура. На 10. Ka4 би било най-добре 10... h6 11. O:f6 O:f6 и черните имат два офицера.

10. ...   Ka6 - c5
11. Og5 :f6   Oe7 :f6
12. Ta1 - c1   a7 - a5

Типично за стила на Гешев, укрепване на фигура. Действително конят не би могъл да се задържи задълго на e4 след Kd2, а на 13. b4 ab 14. ab се открива междуременно линията „a“ в полза на черните. Но по нататък — Ke4 15. K:e4 f:e4 16. Kd2 ed 17. cd O:d5 18. K:e4 — черните започват да чувствуват затруднения макар и под знака на равенството и разноцветните офицери. Или 14... Ka6 15. Dб3 c5 16. dc O:c6 dc 17. Ka4 с същия резултат. По тази причина все пак за предпочитане би било 12... Ke4 13. Kd2 O:c3 14. b:c3 ed 15. cd O:d5 16. K:e4 O:e4 17. O:e4 f:e4 18. Dd5+ Цh8 19. D:e4 с минимално по-добър ендшпил за черните.

13. Kf3 - d2   a5 - a4!
14. Tc1 - c2   ..

Не може веднага e4, поради 14... Kd3 15. Tc2 K:b2. Но по-естествено би било 14. Dc2.

14. ...   c7 - c6
15. d5 :e6   ...

В случай на 15. d6, след 15... Dб8 16. Kf3 неприятно е 16... Oa6 и на 17. Ka2 Ke4! (заклучителния етап на маневрата Kb8 — a6 — c5 — e4). От друга страна пешката d6, предмет на постоянни заплахи, би прикривала единствената слабост на черните на d7. Но напълно възможно беше 15. e4 (без да става нужда от разкриването на линията „d“) и на непосредствения опит за опровержение 15... O:c3 16. T:c3 fe 16. K:e4 cd белите добиват надмощие след 17. K:c5! A на 15... Kd3 следваше 16. De2!

15. ...   d7 :e6
16. e2 - e4   Tf8 - d8

Все още е рано за Kd3, на което ще последва De2 и ако 17... K:b2? то 18. e5. Сега черните заемат единствената открита линия.

17. Dd1 - e2   Dc8 - c7
18. f2 - f4   Td8 - d7
19. e4 - e5   Of6 - e7
20. Kd2 - f3   Ta8 - d8

За сметка на пространството, което белите завладяха, черните заеха линията „d“ и допълнителната заплаха Kd3, Oc5+ и Oa6, при това положение, са достатъчни, за осигуряване на превеса.

21. Tc2 - d2   ...

По-добре беше 21. Td1. Нищо не даваше 21... T:d1+ 22. K:d1 Dd7 23. Td2 Kd3 24. Of1 (но не Ke1? поради 26. K:f4!). Но и тогава чрез 21... Kd3, черните запазваха подавяващото си надмощие. Напр. 22. Tcd2 (K:a4? K:f4!) Oc5+ 23. Цf1 Oa6! и поради незащитеността на пешката c4, позицията на белите е пред катаст-

рофа. Или 22. Kd5! c:d5 23. T:d3 dc 24. T:d7 D:d7 25. D:c5 (T:c5 Oa6) Oc5+ и печели.

21. ...   Td7 :d2
22. Kf3 :d2   Dc7 - d7
23. Tf1 - d1   Dd7 - d4+
24. Цg1 - f1   Kc5 - d3!

Заплашва не само K:b2, но и Oc5! Следва развързка. 25. Kc3:a4 Kd3:b2 26. Ka4:b2 Dd3:b2 27. Kd2 - b1 Td8:d1+ 28. De2:d1 Ob7 - a6 29. Dd1 - d3 Dб2 - c1+ 30. Цf1 - f2 Oe7 - e5+ белите се предават.

Една трудна партия.

(Обяснения от Ем Карастойчев)

№ 21. Испанска партия

Зносско-Боровски Георги Гешев

1. e2 - e4   e7 - e5
2. Kg1 - f3   Kb8 - c6
3. Of1 - b5   a7 - a6

Турнирната практика показва, че това е най-добрата и най-разпространената защита.

4. Ob5 - a4   ...

Белите трябва да запазят своя дългобоен офицер, ако искат да задържат атаката върху пукта e5 и напрежението в центъра. След размената: 4. O:c6 d:c6! 5. d4 (K:e5 Dd4!) ed 6. D:d4 D:d4 7. K:d4 — белите получават по-добро разположение на пешките, затова пък черните остават с два офицера, които могат да парализират проходната пешка на белите на царското крило.

4. ...   Kg8 - f6
5. 0 - 0   Of8 - e7

По-агресивният ход 5. K:e4 води към много остри и сложни позиции. Даваме главния вариант: 5... K:e4 6. d4 b5 7. Ob3 d5 8. de Oe6 9. c3 Oe7 и т. н.

6. Tf1-e1

Този ход се предпочита. Заслужават внимание 6. Де2 6. Кс3 и д3.

6. ... **b7-b5**

Сега това е необходимо, поради О:с6 и К:е5.

7. **Оа4-b3** **d7-d6**

8. **c2-c3** ...

Белите освобождават място за офицера (в случай на Кс6-а5) и подготвяват d2-d4. Лошо е да се играе 8. d4 К:d4 9. К:d4 е:d4 10. Д:d4? с5! — и черните печелят офицера.

8. ... **Кс6-а5**

9. **Об3-c2** **c7-c5**

10. **d2-d4** **Дд8-c7**

Тази система на защита е предложена от великия руски майстор на миналия век, Чигорин, и се смета за най-добрата.

11. **h2-h3** ...

За да се избегне свързване на коня с Ог4, което би ослабило защитата на пешката d4.

11. ... **0-0**

12. **Кb1-d2** **Ка5-c6**

Сега белите трябва да се определят в центъра: дали d4-d5 или d4:e5. Някои майстори считат, че коня на а5 стои добре и предпочитат продължението 12... Од7 13. Кf1 Тfc8!

13. **d4-d5** ...

След този ход борбата се пренася на двете крила.

13. ... **Кс6-d8**

Най-добре, защото след подготвителните ходове Кf6-e8 g7-g6 и f7-f6 се откриват за конете хубави места на f7 и g7.

14. **a2-a4** **Та8-b8**

Най-правилният отговор. Ходът 14... b5-b4 е слаб, тъй като той позволява на белите посредством 15. с3-с4 окончателно да затворят дамското крило. — Капабланка срещу Видмар (Ню-Йорк, 1927) игра 15. Кс4 а5? 16. К:e5 Оа6 17. Об3! d:e5 18. d6 и т. н.

15. **a4:b5** **a6:b5**

16. **Kd2-f1** **Kf6-e8!**

17. **Цg1-h2** **g7-g6**

Заплашва f7-f5.

18. **g2-g4** **Ke8-g7**

19. **Kf1-g3** **f7-f6**

20. **Te1-g1** **Kd8-f7**

21. **Ос1-e3** **Ос8-d7**

Черните преодоляха всички мъчнотии на развитието и укрепиха здравото царското си крило.

22. **Kf3-d2** **Тb8-a8**

23. **Дд1-e2** **Тf8-b8**

24. **f2-f3** **Дс7-c8**

Черните се стремят да заемат линията „а“ и от там да се втурнат в лагера на противника.

25. **Ос2-d3** **с5-c4**

26. **Од3-c2** **Ое7-d8**

27. **Де2-f2** **Та8:a1**

28. **Tg1:a1** **Тb8-a8**

29. **Ta1:a8** **Дс8:a8**

30. **b2-b4** **Да8-a2**

31. **Kd2-f1** **Да2-b2**

32. **Де2-d2** **Цg8-f8**

33. **Ос2-d1** **Дб2:d2**

34. **Kf1:d2** **f6-f5**

Последна надежда за печалба, която скоро се изпари благодарение на майсторските маневри на белите.

35. **Kg3-e2** **Од8-h4**

36. **Цh2-g2** **h7-h5**

37. **Ke2-g1** **Oh4-e1**

38. **Цg2-f1** **Ое1-h4**

39. **Цf1-g2** **Oh4-e1**

40. **Цg2-f1** **Ое1-h4**

Реми с повторение на ходове.

(Обяснения от Г. Гешев)

№ 22. Дамски дебют

Играна в София м. декември 1933 г.

Кс. Атанасов **Гешев**

(бели) (черни)

1. **d2-d4** **d7-d5**

2. **Kg1-f3** **Kg8-f6**

3. **Ос1-g5** ...

Вместо обикновеното продължение 3. с2-c4 или 3. е2-e3 белите преследват и стратегията на свързване без да си създадат за това достатъчна база.

3. ... **Kf6-e4**

Веднага се вижда, че черните имат пълна свобода на действие. „Шаблонно“ би било напр. 3... е7-e6 4. е1-e3, с7-c5 5. с2-c3 и белите—при укрепения пешечен триъгълник с3-d4-e3 явно имат преимущество.

4. **Ог5-h4** **с7-c5**

5. **e2-e3** **Дд8-d6**

6. **Дд1-c1** **Дд6-h6**

Извънредно оригинална маневра на дамата, реализираща не само заплахата с4:d5, но и при благоприятен случай g7-g5.

7. **Of1-b5+** **Кb8-c6**

8. **c2-c4** **a7-a6**

9. **c4:d5** **a6-b5**

10. **b5:c6** **с5:d4**

11. **с6:b7** ...

Много оптимистично изиграно. Тук по-целесъобразно би било 11. Дс2.

11. ... **Ос8:b7**

12. **Дс1-c7** ...

Срещу този ход черните намират блестящ отговор!

12. ... **Та8-c8!**

13. **Дс7:b7** **Тс8-c1+**

14. **Це1-e2** **d4-d3+**

15. **Це2:d3** **Ке4-c5+**

Белите се предават тъй като губят дамата. Наистина след 16. Цд2 К:b7

17. Т:c1 белите биха могли още да се съпротивляват, но — както е известно — и психологическото състояние играе в шахматната борба не малка роля.

(Обяснение ст *Тартаковер*)

№ 23. Сицилианска партия

Играна на единоборството в София, 1926 г.

Г. Гешев **Ю. Тошев**

1. **e4 c5** 2. **Kf3 e6** 3. **d4 c:d4** 4. **K:d4 Kc6** 5. **Oe2 Kf6** 6. **Kc3 Oe7** 7. **0-0 d6** 8. **Oe3 Od7** 9. **Dd2 0-0 10. f4 K:d4** 11. **O:d4 Oc6** 12. **Od3 d5** 13. **e5 Kd7** 14. **Де3 Те8** 15. **Дh3 Kf8** 16. **f5! e:f5** 17. **Д:f5 f6** 18. **Tae1 g6** 19. **Дг4 f:e5** 20. **T:e5 Od6** 21. **Th5!!**

Черните се предават, защото срещу заплашването Т:h7, или О:g6 няма спасение. Например: 21... Те6 22. Т:h7! Или 21... Дд7 22. О:g6!

№ 24. Сицилианска партия

Играна на шахматната олимпиада 1936 г.

Г. Гешев **К. Иоргенсен**

(България) (Норвегия)

1. **e4 c5** 2. **Kf3 Kc6** 3. **d4 cd** 4. **K:d4 Kf6** 5. **Kc3 d6** 6. **Oe2 g6** 7. **Oe3 Og7** 8. **0-0 0-0** 9. **f4 Дb6** 10. **Ка4 Да5** 11. **Kc3 Дb6** 12. **Ка4 Дс7** 13. **Kc3 a6** 14. **Цh1 Ка5** 15. **Дд3 b5** 16. **Tad1 Ob7** 17. **a3 Kc4** 18. **Ос1 Tас8** 19. **Tf3 Kd7** 20. **Th3 Kc5** 21. **Дf3 f5** 22. **Дг3 e5** 23. **fe de** 24. **Kf3 f4** 25. **O:c4+ bc** 26. **Де1 Tcd8** 27. **Kd2 Td4** 28. **Де2 Ос8** 29. **Kd5 T:d5** 30. **Д:c4 O:h3** 31. **gh Ke6** 32. **Д:d5 Цf7** 33. **Kf3 h6** 34. **Дд7+ Д:d7** 35. **T:d7+ Цf6** 36. **b4 Tc8** 37. **Об2 g5** 38. **K:e5 T:c2** 39. **Tf7 мат.**

№ 25. Защита Каро—Кан

Играна в София на 3. VII. 1936 г

Г. Гешев

О. Нейкирх

1. e4 c6 2. d4 d5 3. ed cd 4. Od3 Kc6 5. c3 Kf6 6. h3 e6 7. Of4 Od6 8. O: d6 Д: d6 9. Kf3 0-0 10. Де2 а6 11. Kbd2 b5 12. а3 Ka5 13. 0-0 Ob7 14. Ke5 Kc4 15. K: c4 dc 16. Oe4 K: e4 17. K: e4 O: e4 18. Д: e4 а5 19. Tfe1 а4 20. Te3 Tfd8 21. Tae1 Df8 22. Dg4 Td5 23. Te5 Tad8 24. T3 Де7 25. Df3 Df8 26. h4 T8-d7 27. g3 Td8 28. Цg2 g6 29. h5 Цg7 30. Te1 T8-d7 31. h6+1 Цg8 32. Df6 Д: h6 33. Т: d5 Т: d5 34. Т: e6 Df8 35. Te5 Да8 36. Df3! Td8 37. Д: а8 Т: а8 38. Т: b5 Te8 39. Tb4 Te2 40. Т: а4 Т: b2 41. Т: c4 Черните се предават.

№ 26. Старо-индийска защита

Играна на шахм. олимпиада 1936 г.

Гешев

Негели

(България)

(Швейцария)

1. Kf3 Kf6 2. d4 g6 3. h3 Og7 4. Of4 d6 5. e3 Kbd7 6. Kbd3 0-0 7. Od3 Te8 8. Oh2 e5 9. de de 10. Oc4 h6 11. c3 Де7 12. Db3 Kc5 13. Да3 Kfe4 14. K: e4 K: e4 15. Д: e7 Т: e7 16. Td1 Kd6 17. Ob3 Of6 18. Td5 Oe6 19. Td2 Ke4 20. Td1 O: b3 21. ab а5 22. Цe2 Og7 23. Ta1 f6 24. b4 а4 25. Thd1 Цf7 26. Kd2 Kd6 27. e4 h5 28. b3 Oh6 29. f3 Kb5 30. Kb1 а3 31. Ta2 f5 32. Og1 fe 33. fe b6 34. c4 Kd4+ 35. O: d4 ed 36. Т: d4 c5 37. bc bc 38. Td1 Т: e4+ 39. Цf1 Oe3 40. g3 Od4 41. Т: а3.

Реми

Д-р П. Трифунович

Европейски зонен турнир в Хилверсум*)

Като бръмка в системата състезания за световния шахматен шампионат, турнирът в Хилверсум имаше задачата да събере най-добрите европейски шахматисти и да излъчи от тях четирма с квалификация за по-нататъшно състезание в финала за зонския турнир. Но вече самата система, по която се извършва изборът на играчите за състава на турнира, пък и откъсването на скандинавските земи като отделна зона, и най-сетне допълнителните решения, взети в конгреса на Ф. И. Д. Е. в Хага през 1947 г., намалиха и сведоха почти до минимум значението на турнира в Хилверсум.

Съставът на турнира се определяше въз основа на началото всяка държава да има по един представител. Това докара на турнира няколко играчи (О'Суливен, Дернер), които иначе, според силата си, нямаша място тук и само спъваха редовния ход на турнира, до като от друга страна бяха изключени играчи, които според успехите си в международни шахматни турнири с право искаха да им се даде възможност за участие (чехословакът Фолтис, югославянина Глигорич и др.).

Изключването на скандинавските държави от европейската зона и създаването на отделна скандинавска зона се оказа съвсем неоправдано, защото скандинавските земи нито по големимата си, нито по броя на шахматисти не могат да съставляват отделна зона така, както тя наистина е замислена. По

*) Тази статия е изпратена от Югославянския шампион д-р Трифунович специално за сп. „Шахматна мисл“.

този начин бяха изключени от турнира Лундин, Щолц, Екстрьом, Бек и др. Не ще съмнение, че тяхното участие щеше да повдигне твърде много значението на този турнир.

Конгресът на Ф. И. Д. Е. в Хага през 1947 год. прие нови правила за устройството на състезанията в игрите за световен шахматен шампионат. Там се промени зонната система и допълнително се даде възможност да се поправят споменатите по-горе недостатъци на европейския зонен турнир. По предложение на съветския представител, В. Рагзин, се реши да се образуват три зони. Съветската, като най-силна зона, ще дава за финала шест представители,

№	Участници	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	точки	място
1	О'Кели (Белгия)	1/2	1/2	1/2	1	1	1/2	1	1	1/2	1	1	1	1	1	10 1/2	I
2	Пахман (Чехослов.)	1/2	1	1	0	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	9 1/2	II, III
3	Трифунович (Югосл.)	1/2	0	1	1/2	1	1/2	1/2	1	1	1/2	1	1	1	1	9 1/2	II, III
4	Шелтинга (Холандия)	1/2	0	0	1	0	1	1	1	1	1/2	1	1	1	1	9	IV
5	Александер (Англия)	0	1	1/2	0	1	1/2	0	1	1/2	1/2	1/2	1	1	1	7 1/2	V, VI
6	Сабо (Унгария)	0	0	0	1	0	1/2	1	1/2	1	1/2	1	1	1	1	7 1/2	V, VI
7	Блау (Швейцария)	1/2	0	1/2	0	1/2	1/2	0	0	1	1/2	1	1	1	1	6 1/2	VII, VIII
8	Росолимо (Франция)	0	0	1/2	0	1	0	1	0	1/2	1/2	1	1	1	1	6 1/2	VII, VIII
9	Касталди (Италия)	0	1	0	0	0	1/2	1	0	0	1	1/2	1	1	1	6	IX
10	Цветков (България)	1/2	1	0	0	1/2	0	0	1	1	0	0	1/2	1	1	5 1/2	X
11	Феердер (Палестина)	0	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	0	1	0	0	1	1	5	XI
12	Платер (Полша)	0	0	0	0	1/2	0	0	1/2	1/2	1	1	0	1	1	4 1/2	XII
13	Дернер (Люксемб.)	0	0	0	0	0	0	0	0	1/2	1	1	1/2	1/2	1	3	XIII
14	О'Суливан (Ирланд.)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1/2	1/2	1/2	1/2	XIV

а европейската и американската по пет. По този начин скандинавската зона е включена в европейската и в следващия европейски зонен турнир, който ще се състои до година през м. август в Стокхолм, ще бъдат представени играчите и от скандинавските земи. Самият избор на играчите за новия турнир се предоставя на една комисия, съставена нарочно за тази цел, която ще се ръководи от началото да бъдат застъпени в турнира действително най-силните европейски шахматисти, наместо да се придържа строго о формалната система да бъдат представени отделните държави — система, която така зле се отрази на турнира в Хилверсум. Естествено, че при определянето състава на турнира не ще могат да се пренебрегнат резултатите и от турнира в Хилверсум.

Победителят в Хилверсумския турнир е О'Кели. От тук би могло да се заключи, че целият турнир е бил слаб, защото О'Кели миналата година на турнира в Гронинген беше предпоследен. Но тази преценка би била съвсем погрешна. В разстояние на една година О'Кели постоянно е бил в допир с шахматните състезания и е направил голям напредък. В няколко партии от този турнир той се намираше в критично положение, но чрез жертва на пешка съумяваше всякога да се освободи от натиск и да си създаде положение, което му даваше големи изгледи за реми. Единственият той излезе от турнира без поражение.

Второ и трето място делат чехословакът Пахман и югославянина д-р Трифунович. Пахман сигурно не е доволен от своя резултат, понеже до петия кръг пред края на турнира водеше с 1¹/₂ точки пред своите съперници. Това е разлика, която в такова късо време не лесно се догонва, та да се дойде до изравнение. Но младенческото лекомислие на Пахман доведе при това положение до невероятна развръзка. От петте последни партии той загуби срещу: Александер, Касталди и Цветков, а победи тъкмо най-силните си противници: Трифунович и Сабо.

Д-р Трифунович играеше, както обикновено, добре и солидно. Загуби само партията с Пахман. Да беше отиграл по-прецизно финала с Блау и О'Кели, щеше да има повече точки.

Холандецът Шелтинга заема четвърто място. Два кръга пред края на турнира водеше наред с О'Кели, но загуби и двете последни партии (с Трифунович и Сабо) и така слезе на четвърто място. Начинът, по който загуби тези игри, води до заключението, че не се справя достатъчно с комбинативната игра. Иначе познава отлично дебютите, позиционната игра и финала.

Пето и шесто място се падна на англичанина Александер и маджарския гросмайстор Сабо. За Сабо, единствения гросмайстор в този турнир, това е очевидно неуспех. Четири поражения в един така къс турнир, в който няма много известни имена, говорят в полза на онези, които твърдят, че Сабо се намира в упадък. Че това не е така има да покаже турнирът в Стокхолм, защото след завършъка на този турнир Сабо се е заканил с реванш.

Александера всички знаят вече като играч, срещу когото никой не е сигурен. Той доказва това с победите си над Ботвинник, Еве, Найдорф и др. От друга страна той доказва, че сам не е сигурен срещу по-слаби играчи. В турнира получи титлата на най-брилянтен играч. Партията му с Пахман получи първа награда за красота. Това беше първото поражение на Пахман и то е може би причината за понататъшната несигурна игра на Пахман. Даде няколко хубави партии (с Трифунович и Сабо), но загуби и също тъй няколко партии заради грубо недоглеждане (със Шелтинга и Росолимо).

Росолимо (Франция) и Макс Блау (Швейцария) си поделиха седмото и осмото място. Росолимо започна слабо, с четири поражения, но финишът му беше добър, та успя да постигне 50⁰/₁₀₀. Познава слабо дебютите, но изглежда, че може и по-добре да играе. Росолимо е майстор и на джиу-джицу. Блау е твърд и упорит играч, обаче и при него куца познаването на дебютите. Касталди (Италия) заема девето място. Не е достигнал предвоенната си форма.

Цветков, представителят на България, заема едва десетото място. Това е изненада за тези, които познават играта му. Нормално би било да е поне с три места по-напред. Но Цветков пристигна на турнира изщощен, от дълго пътуване и неизвестността, дали ще пристигне изобщо за турнира. Това се е отразило върху играта му през целия турнир. Едва стигнал с закъснение за втория кръг на турнира, трябваше веднага, слезъл тъй да се каже от влака, да играе първата си партия. Първия свободен ден той не можа да използва за почивка, защото имаше да играе партията, останала от първия кръг. Успехите му са победите над Касталди и Пахман. Пахман заплати поражението си с загубата на първото място, защото според турнирните предвиждания, в случай на победа срещу Цветков, щеше да бъде провъзгласен за победител на турнира въз основа на по-голям брой победи, отколкото ги отбеляза О'Кели.

Фердер (Палестина) стои на единадесетото място. В някои партии показва че умее финно да играе.

Платер (Полша) заема дванадесето място; играеше по-слабо, отколкото на турнира в Варшава.

На тринадесетото място е Дернер (Люксембург), а на четиринадесето О'Суливан (Ирландия).

№ 27. Английско начало.

Касталди

(бели)

Цветков

(черни)

Играна на 26. VII. 1947 год. на турнира за световно първенство в Хилверсум, Холандия.

1. c2 - c4	Kg8 - f6
2. Kb1 - c3	g7 - g6
3. g2 - g3	Of8 - g7
4. Of1 - g2	0 - 0
5. Kg1 - f3	d7 - d5
6. c4 : d5	Kf6 : d5
7. 0 - 0	Kd5 : c3
8. b2 : c3	c7 - c5

Получи се построение, подобно на защита Грюнфелд, но с тази съществена разлика, че белата пешка е на d2, а не на d4.

9. Dd1 - b3

Белите се отказват от 3. d2 - d4, но постепенно изпадат в по-лошо положение. Ходът с дамата е съмнителен, тъй като на b3 за нея не се откриват никакви перспективи, а освен това тя винаги може да бъде изгонена от там посредством Kb8 - c6 - a5. Независимо от това ходът d2 - d4 сега е невъзможен.

9. ... 10. d2 - d3

Kb8 - c6

Белите като че ли са забравили основната истина, че целта на всеки дебют е да се получи надмощие в центъра. Те не правят абсолютно нищо за заемането му и бавно, но сигурно получават загубена партия.

10. ...

b7 - b6

Черните удобно развиват белопопния си офицер на важния диагонал

h1 - a8, като с това неутрализират действието на офицера g2.

11. Oc1 - f4

Пак слаб ход, тъй като позволява на черните впоследствие с темп да играят e7 - e5. Наистина трудно е да се постигне вече добро развитие на белите фигури, но все пак на e3 офицера би стоял по-добре.

11. ...

Oc8 - b7

12. Ta1 - d1

Dd8 - c8

Защищава офицера на b7 и с това подготвя заемането на центъра с e7 - e5.

13. Db3 - a3?

Вероятно с идеята да се върне дамата на c1 и впоследствие да се играе Of4 - h6, но за това не остава време, а освен това провеждането на този план с нищо не би облекчило положението на белите. Вместо това сега беше последния момент за прокарването на d3 - d4 и този ход трябваше на всяка цена да бъде игран. Само по този начин белите биха могли да продължат борбата и удивително е, че първенецът на Италия не използва тази възможност.

13. ...

e7 - e5!

Цветков разбира се веднага нанася удар в центъра.

14. Of4 - e3 15. Kf3 - g5

Tf8 - d8

Отново една неудачна идея. Белите искат да заемат с коня централното поле e4, но в същност само позволяват на черните с темп да играят важния ход f7 - f5.

15. ... h7-h6
 16. Kg5-e4 f7-f5
 17. Ke4-d2 Kc6-a5
 18. Og2:b7 Ka5:b7
 19. f2-f4 ...

Белите се стремят да разхлабят обръча, който все по-тясно се стяга около тях, но в действителност още повече влошават положението си, тъй като сега се образуват слабости по линията „е“, които впоследствие черните умело използват. Но белите вече нямат на разположение добри ходове. Конят на d2 и офицерът на e3 не могат да проявят никаква активност, а дамата на a3 е напълно извън играта. Смело може да се каже, че партията е вече спечелена за черните.

19. ... e5:f4
 20. Tf1:f4 Dc8-e6
 21. Kd2-f1 ...

Не може да се играе 21. Dб3, понеже след смената на дамите черните гечелят пешката с3.

21. ... Kb7-d6
 22. Td1-c1 Td8-e8
 23. Tf4-a4 ...

Белите не знаят вече какво да правят. На 23. Dб3 ще последва с4.

23. ... Kd6-b5
 24. Da3-b2 Kb5-c7!

Черния кон проявява необикновена подвижност. Сега той ще бъде преведен на важното централно поле d5, откъдето ще атакува слабите пунктове с3 и e3.

25. Tc1-c2 Kc7-d5
 26. Oe3-f2 a7-a6

Подготвя комбинация с печалба на качество. Не е толкова силно веднага 26... K:c3 27. T:c3 b5 28. D:b5 O:c3 29. O:c5 макар че и тогава черните са по-добре.

27. e2-e4 ...

Белите трябва да се опитат да парират заплахата 27... K:c3 напр. посредством 27. Dc1, но и с това не биха спасили партията.

27. ... Kd5:c3
 28. Tc2:c3 b6-b5
 29. e4:f5 g6:f5
 30. d3-d4 ...

Най-после този ход бе игран, но уви—с 17 хода закъснение!

30. ... b5:a4
 31. Tc3:c5 Ta8-b8

Позицията на белите е вече напълно безнадежна.

32. Db2-c2 De6-e4
 33. Dc2-c4+ Cg8-h8
 34. Tc5-c6 Tb8-b2
 35. Dc4-c1 De4-e2
 36. Tc6:h6+ ...

С последната надежда на 36... O:h6? да пръдължи с 37. D:h6+ и реми чрез вечен шах.

36. ... Цh8-g8

Белите се предават.

Псучителна позиционна партия, в която твърде нагледно се вижда огромното значение на центъра в дебюта и мителшпила. Шахмайстор Цветков, който досега на три международни турнира печели срещу представителите на Италия, с завидна лекота победи безидейно играещия си противник.

(Обяснения от Г. Згурев)

№ 28. Испанска партия

Получила първа премия за красота
 Александер Пахман
 (Великобритания) (Чехословакия)

1. e2-e4 e7-e5
 2. Kg1-f3 Kb8-c6
 3. Of1-b5 a7-a6
 4. Ob5-a4 Kg8-f6
 5. 0-0 Of8-e7

Модният вариант 5... K:e4 започна да губи все повече и повече своите привърженици. Най-новите теоритически изследвания за сега доказаха че черните не получават задоволителна игра.

6. Tf1-e1 b7-b5
 7. Oa4-b3 d7-d6
 8. c2-c3 0-0
 9. h2-h3 ...

Ако се играе веднага 9. d4 може да последва 9... Og4, при което черните не срещат големи трудности в изравняването на играта.

9. ... Kc6-a5
 10. Ob3-c2 c7-c5
 11. d2-d4 Dd8-c7
 12. Kb1-d2 Oc8-b7

Вместо хода в текста, черните можеха да разкрият линията „с“ преди белите да са успели да затворят центъра напр. 12... c:d4 13. c:d4 K:c6 14. d5 (може и 14. a3 и ако 14... e:d, c 15. Kb3 се отиграва пешката; или 14. Kb3 Od7 15. Od2 Tfc8) 14... K b4 15. O b1 a5 16. K f1 K a6 17. g4 h5 18. K h2 h:g4 19. h:g4 K h7 +.

13. d4-d5 Ob7-c8

Правилно решение. При затворения център офицерът на в7 няма никакво бъдаще. За да вземе участие в борбата, той трябва да бъде преведен на по изгодна позиция. Независимо от това освобождава се полето в7 за маневра на коня.

14. Kd2-f1 Tf8-e8
 15. Bg1-h2 g7-g6
 16. Kf1-e3 Oe7-f8
 17. g2-g4 Of8-g7
 18. Te1-g1 ...

Белите започват атака на царското крило. Талантливия британски шампион в ред партии е доказал че е извънредно опасен в инициативните позиции. Същите той разиграва с изумителна остроумност. Винаги създава усложне-

ния в които майсторски комбинира. Тази партия е една илюстрация на неговия красив стил.

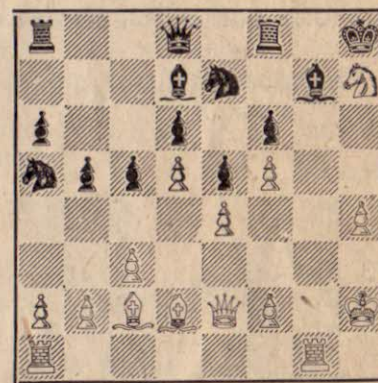
18. ... Цg8-h8

Черните са малко притеснени и трябва да играят много точно за да отбият атаката. Те имат достатъчно възможности за това. Направения ход не е най-добрия. Чрез 18... h6 те можеха да изградят по добра защита.

19. Kf3-g5 Te8-f8
 20. h3-h4 Kf6-g8
 21. Dd1-e2 Oc8-d7
 22. Oc1-d2 Kg8-e7?

Слабо. Позволява на белите да проведат красиви комбинации. Единствената защита беше 22... h6.

23. Ke3-f5!! g6:f5
 24. g4:f5 f7-f6
 25. Kg5:h7! ...

Позицията на черния цар е вече окончателно разбита. От многобройните заплахи няма никакво спасение.

25. ... Od7-e8

Не може 25... Ц:h7, следва 26. Dh5+ Цg8 27. Tg7+ Ц:g7 28. Tg1 мат.

26. Tg1:g7! Цh8:g7

Нова красива жертва. По нататъшната защита е безнадежна.

27. Kh7: f8 Цg7: f8
 28. Od2 - h6+ Цf8 - f7
 29. De2 - h5+ Ke7 - g6
 20. f5: g6+ Цf7 - g8

На 30... Це7 ще последва 31. Of8+ Ц: f8 32. Dh8+ Це7 33. g7 Oc6 34. Д: а8 с бърза печалба.

31. Dh5 - f5 Dd7 - e7
 32. Ta1 - g1 Ka5 - c4
 33. Oh6 - c1 Oe8 - d7
 34. Df5 - f3 Ta8 - f8
 35. b2 - b3 Kc4 - b6
 36. h4 - h5 f6 - f5
 37. Oc1 - g5 f5: e4
 38. Df3 - e2 Де7 - e8
 39. Oc2: e4 Od7 - f5
 40. Og5 - h6 Tf8 - f6
 41. De2 - f3 Де8 - d7
 42. Tg1 - g5 предава се

Една рядко хубава партия, която заслужено получи първа премия за красотата.

(Обяснения от Ал. Цветков)

№ 9. (Старо-индийска защита

О'Кели Л. Сабо
 (бели) (черни)

1. d2 - d4 Kg8 - f6
 2. c2 - c4 g7 - g6
 3. Kb1 - c3 d7 - d6
 4. Kg1 - f3 Of8 - g7
 5. g2 - g3 0 - 0
 6. Of1 - g2 Kb8 - d7
 7. 0 - 0 e7 - e5
 8. e2 - e4 c7 - c6
 9. h2 - h3 ...

Добро продължение за белите е и 9. Oe3 Kg4 10. Og5 f6 11. Oc1 с добра игра, или 9. b3 e: d 10. K: d4 Te8 11. Ob2 Kc5 12. Dc2 Db6 13. Tad1 a5 14. Kde2 a4 15. Kc1 a: b 16. a: b Og4 17. T: d6 Kf: e4 18. K: e4 O: b2 =

9. ... e5: d4
 10. Kf3: d4 Kd7 - b6
 11. b2 - b3 d6 - d5
 12. e4: d5 c6: d5

Унгарският майстор Сабо провежда идеята на Бронщайн, изпробвана за пръв път в партията Котов — Бронщайн от XIV първенство на СССР. Там белите вместо 12. e4: d5 продължиха 12. c: d c: d 13. e: d Kb: d5 14. K: d5 K: d5 15. Ob2 Da5 16. Df3 Td8 17. Tfd1 h5 18. a3 Db6 19. Td2 h4 20. Tad1 Kf6 21. Ch2 Te8 22. Te2 T: e2 23. Д: e2 =

13. c4 - c5! ...

Сега става ясно смисъла на 12-ия ход на белите e4: d5. Ходът в текста се явява едно усиление за бялата позиция, а може би и опровергава горе

О'Кели

споменатата идея на Бронщайн. Това придвижване на пешката „с“ напред не е новост. То е изпробвано за първи път от Югославянските майстори, а се игра и у нас в партията Петров-Нейкирх (държавното първенство 1946 год.). Веднага се чувствава, че в този вариант белите получават много по добра игра. За ендшпила те имат опасно пешечно преимущество на дамската фланга за момента и близкото бъдеще, добра фигурна игра в центъра.

13. .... Kf6 - e4
 14. Kc3: e4 d5: e4
 15. Oc1 - b2 Kk6 - d5
 16. Og2: e4 Oc8: h3
 17. Tf1 - e1! ...

Не е добре 17. Og2 защото черните с изгода ще сменат силният бял офицер. Така игра Петров против Нейкирх но получи по-лоша игра (17. Og2 O: g2 18. Ц: g2 Tc8 19. Tc1 Da5 +)

17. ... Dd8 - d7
 18. Dd1 - d2 Kd5 - e7
 19. Ta1 - d1 Tf8 - d8
 20. Dd2 - b4 Ke7 - d5
 21. Db4 - c4 Ta8 - c8
 22. b2 - b4 Kd5 - f6
 23. Oe4 - f3 Oh3 - g4
 24. Kd4 - c6! Td8 - e8

За момента няма по-добър отговор. При варианта 25. T: d7 T: e1+ 26. Цg2 Of3+ 27. Ц: f3 Kd7 28. O: g7 Te6 черните с два тура срещу дама ще имат компенсация и шансове за наравно.

25. Kc6 - e5! ...

Съкрушителен ход. Материалната загуба е неизбежна. Черните са принудени да сменяват дамите, след което ендшпила с пешка по малко е безнадежден за тях.

25. ... Dd7 - e6
 26. Dc4: e6 Og4: e6
 27. Of3: b7 Tc8 - c7
 28. Ob7 - c6 Te8 - b8
 29. a2 - a3 Kf6 - g4
 30. Qc6 - f3 h7 - h5
 31. Ke5 - c6 Og7: b2
 32. Kc6: b8 Ob2: a3
 33. Td1 - d8+ Цg8 - g7
 34. Kb8 - a6 Tc7 - c8
 35. Td8: c8 Oe6: c8
 36. Td1 - a1 Oa3 - b2
 37. Ta1 - a2 Ob2 - c3
 38. b7 - b5 Oc3 - d4
 39. Of3: g4 h5: g4
 40. Ta2 - d2 Od4 - f6
 41. Ka6 - c7 Of6 - e7
 42. Kc7 - e8+ Цg7 - f8

43. Ke8 - d6 Oc8 - e6
 44. b5 - b6 a7: b6
 45. c5: b6 Oe7 - g5
 46. b6 - b7 предава се

Една убедителна победа на белгийския шампион О'Кели.

(Обяснения от Ал. Цветков)

№ 30. Контрагамбит Фалкбеер

Касталди Трифунович

Хилверсум 22. VII. 1947 г.

1. e2 - e4 e7 - e5
 2. f2 - f4 ...

Царския гамбит, който има свои съвременни привърженици, е претърпел много промени от романтичната епоха на Андерсен и Морфи, до наши дни.

2. ... d7 - d5

Контрагамбита, предложен от Фалкбеер в 1850 г. и считан от Тараш за опровержение на царския гамбит. На свой ред черните жертвуват пешка в интереса на бързото развитие на фигурите.

3. e4: d5 e5 - e4
 4. d2 - d3 ...

За пръв път в партията Щайниц — Грубер, Лондон 1872 г. До тогава в турнирната практика е бил популярен вариантът 4. De2 Kf6 5. d3. Щайниц запазва хода De2, като възможност само в удобния момент, когато при кон на d2, черните биха играли Of5.

4. ... Kg8 - f6
 5. Kb1 - d2 ...

Хола на Керес, който влива нова енергия в борбата срещу контрагамбита. По силно от Kc3, на което следва Ob4 и в случай на 6. Od2, както е играл Морфи — 6... e3! и също от 5. de K: e4 6. De2 Д: d5 7. Kd2 f5 8. g4 Kc6! — системата на Харузек. Идеята на

Керес се слива с тази на Шайниц в варианта 5... Of5 6. de K:e4 7. Де2 Де7 8. Кf3.

5. ... e4:d3
6. Of1:d3 Kf6:d5

Не е препоръчително 6... Д:d5 7. Кf3 Ос5 8. Де2+Де6 9. Ке5 0-0 10 Ке4 (Керес — Петров, Москва 1940 г.).

7. Кd2-e4 ...

По-добре е предварително 7. Де2+ Оe7 и тогава 8. Ке4 поради следващата маневра на черния кон.

7. ... Кd5-b4
8. Od3-b5+ c7-c6!

Новост. В това положение, досега беше известно 8... Od7 9. О:d7 и ако Д:d7 възможно е 10. Де2, с удобна игра. Идеята която Трифунович предлага, цели запазването на офицера с8, за засилване на натиска върху с2 чрез Of5. Действително черните губят така своята рокада, след смената на дамите на d8, но тази смена, което е твърде интересно, осуепява също така и рокадата на белите. Смената на d8 е форсирана при това, тъй като на 9. Де2, следва веднага К:c2+! и на 10. Д:c2 не 10... с:b5 поради 11. Де2! или 10... Да5+ 11. Кс3 с:b5 12. Де2+!, а 10... Об4+ 11. Od2 О:d2 12. К:d2 и тогава чак 12... с:b5 с печалба на пешка.

9. Дd1:d7+ Це8:d8
10. Об5-a4 Ос8-f5
11. Ке4-g5 Цd8-e8!

Прецизно. След 11... О:c2 12. О:c2 К:c2+ 13. Цd1 К:a1 14. К:f7+ Це8 15. К:h8 g6! черните имат отлична игра. Но белите имат и друга възможност 12. К:f7!+ Це8 13. К:h8 О:a4 14. b3! Кc2+ 15. Цd1 К:a1 16. b:a4 с обрат.

12. Це1-d1 ...

Нема друга защита срещу заплахата върху с2, която е не толкова К:c2, колкото О:c2! Тази разходка на двата царя, в предверието на мителшпила, изтъква картинно оригиналната концепция на черните.

12. ... f7-f6

Инициативата е напълно в ръцете на черните, чието развитие, от този момент, се извършва с последователна печалба на темпо.

13. Kg5-f3 Кb8-a6
14. a2-a3 ...

Не е добре и 14. с3 Кd3 15. Це2 Кс5 16. Об3 Od6 17. g3 с неуспоримо надмощие. На 14 Od2 ще последва Тd8 с аналогичен вариант.

14. ... Та8-d8+
15. Oc1-d2 Кb4-d5
16. Цd1-e2 Ка6-c5
17. Оa4-b3 Кс5:b3
18. c2:b3 Of8-d6
19. g2-g3 ...

Форсирано като предидущите ходове. Не може 19. Кd4 поради Og4+ 20. Kg3 К:f4+. Сега коня на g1, а заедно с него и тура на h1, остават без изгледи за лесно освобождение.

19. ... Це8-f7
20. Та1-c1 ...

На 20. Кd4 следва 20... The8+ 21. Цf2 Ос5 22. Кf3 Оe4. Или 21. Цf1 Оe4 22. Kg3 Ос5! с материална пе-

чалба и в двата случая. С хода в партията, белите се опитват безуспешно да ограничат действието на офицера на d6. Но мъчно е да се намери задоволително продължение.

20. ... Od6-c7
21. Це2-f2 Ос7-b6+
22. Цf2-g2 Th8-e8
23. h2-h9 ...

За да се осигури поне убежище за царя на h2.

23. ... Кd5-e3+
24. Цg2-h2 Тd8-d3
25. b3-b4 Те8-d8
26. Od2-c3 Ке3-d1
27. g3-g4 ...

Срещу заплахата Кf2 няма защита.

27. ... Of5-e4
28. Кf3-e1 Тd3-d2+

Белите се предават. Спасяването на мата, може да стане само с цената на твърде големи материални загуби.

Партия с теоретическо значение. (Обяснения от Ем. Карастойчев)

№ 31 Сицилианска партия

Александер

(бели)

1. e2-e4
2. Kg1-f3
3. d2-d4
4. Кf3:d4
5. Кb1-c3
6. Of1-e2

Сабо

(черни)

c7-c5
Кb8-c6
c5:d4
Kg8-f6
d7-d6
e7-e6

Това е шевенингенския вариант в сицилианска защита. Друга система — „Дракон“ — започва с хода 6... g6.

7. Oc1-e3 ...

Вместо този ход тук се играе и 7. 0-0, като се забавя развитието на офицера с1. Напр. 7. 0-0 Оe7 8. Цh1 a6 9. a4 Дс7 10. f4 Od7 11. Of3

0-0 12. Кb3 и т. н. Ходът в текста също така е добър.

7. ... Дd8-c7
8. f2-f4 a7-a6
9. 0-0 Кс6-a5

Тази маневра с коня е прибрзана. По-добре е за черните да завършат своето развитие на фигурите си, преди да преминат към извесни действия. Напр. 9... Оe7 10. Of3 0-0 11. Де1 Od7 и ако 12. Тd1 или 12. Цh1 то е възможно вече 12... К:d4 13. О:d4 e5 14. Оe3 Ос6 с двустра игра и приблизително равни шансове — (Рагозин-Котов 1945 г.).

10. Цg1-h1 Of8-e7
11. Дd1-e1! ...

В този вариант тук дамата е разположена най-добре. Белите последователно прехвърлят фигурите си на царския фланг където те единствено могат да получат силна контра-игра.

11. ... Ка5-c4
12. Оe3-c1 0-0
13. b2-b3! Кс4-a5
14. Оe2-d3 ...

Маневрата с коня не дава на черните нищо съществено. Фигурите на белите са разположени идеално за активни действия на царския фланг, а офицерът от e3, без загуба на време, се прехвърля на важния диагонал a1-h8. Сега 14... d5 е невъзможно поради 15. e5, а на 14... Кс6 белите играят 15. Кf3 и заплашват 16. e5.

14. ... Кf6-d7

Положението на черните е затруднително. С хода в текста те започват една маневра, която има двойка цел: първо — коня освобождава полето f6 за офицера, които ще трябва да неутрализира действието на белия офицер b2 по големия диагонал, а от друга страна се прехвърля на c5, за да унищожи другия бел офицер на d3.

Тази маневра макар и да изглежда на пръв поглед правилна, изоставя напълно развитието да дамския фланг на черните и е погрешна. Това позволява на белите да усилят своята позиция и да получат решаваща атака.

Единствено само посредством 14... e5! черните могат да разчитат да добият контра игра. Напр.: 14... e5 15. Kf5 - O:f5 16. e:f5 - Tас8 17. Ob2 (на 17. Od2 следва същия отговор, а на 17. Ke4-d5 и т. н.) 17... e:f4! 18. T:f4 d5 и т. н. В отговор на 14... e5 белите вероятно ще трябва да играят 15. Kf3 или 15. Kde2 като запазят по-добри шансове.

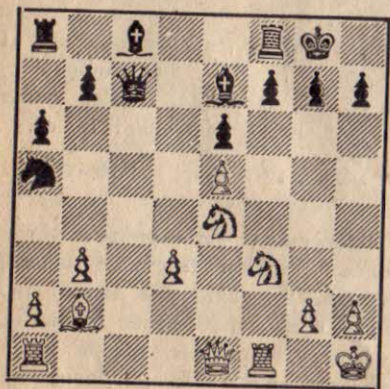
15. Ocl - b2 Oe7 - f6
16. Kd4 - f3 Kd7 - c5
17. e4 - e5! ...

Енергично и силно изиграно! С няколко хода Александер добива неотразима атака.

17. ... Kc5:d3
18. c2:d3 d6:e5

И в случай на 18... Oe7 ще последва същия отговор. Напр. 18... Oe7 19. Ke4! d5 20. Kf6+ и белите печелят леко.

19. f4:e5 Of6 - e7
20. Kc3 - e4! ...

Решаващ удар! От заплахата Kf6+ няма никакво спасение.

20. ... Dc7 - d8

Не спасява и 20... f5. Напр.: 21. e:f6 O:f6 (21... g:f6 22. Tc1-Dd8 23. Ke5 с аналогични варианти) 22. K:f6+ g:f6 23. Tc1!-Dd8 24. Ke5! и от заплахата 25. Dg3+ с неизбежен мат няма никаква защита.

Следва разгромен финал.

21. Ke4 - f6+ g7:f6
22. De1 - g3+ Цg8 - h8
23. e5:f6 Oe7:f6
24. Kf3 - e5! ...

Еlegantен завършек на силно и точно проведената партия. Неотразимо заплашва 25. T:f6 или 25. K:f7+.

24. ... Of6:e5
25. Ob2:e5+ f7:f6
26. Tf1:f6! ...

Черните се предават.

На 26... T:f6 или 26... D:f6 следва 27. Tf1! с неизбежен мат.

В заключителното положение, особено характерно и поучително е пълното неразвитие на дамския фланг на черните.

Александер особено убедително и силно използвал повърхносната игра на своя опасен противник. Една красива партия!

(Обяснения от Павел Иванов)

№ 32. Дебют на четирте коня

Цветков

Пахман

1. e4 e5 2. Kf3 Kc6 3. Kc3 Kf6
4. Ob5 d6 5. d4 Od7 6. 0-1 e:d4
7. K:d4 Oe7 8. O:c6 b:c6 9. f3
0-0 10. Oe3 Te8 11. Dd2 Db8 12.
b3 a5 13. Kde2 Db4 14. Kf4 Db7
15. Tad1 Ted8 16. Df2 Of8 17. Td3
c5 18. Tfd1 Te8 19. g4 Oc6 20.
g5 Kd7 21. Dg3 a4 22. Td3-d2
a:b3 23. a:b3 Ta3 24. Kfd5 Te6
25. h4 O:d5 26. K:d5 c4 27. Od4
c:b3 28. c:b3 T:b3 29. h5 Ke5
30. O:e5 T:e5 31. h6 Tb1 32.
h:g7 O:g7 33. Kf6+ Цh8 34.
D:e5 предава се.

Георги Згурев

Турнирът за Софийското областно шахматно първенство

От 7 до 17 юлий в уютния салон на шахм. секция при Българо—Съветското дружество, при образцова организация и отлична дисциплина, се проведе шахматния турнир за Соф. обл. първенство. Поради големия брой участници (20 д.) те беха разделени на две групи от по 10 души, като победителят от всяка група придоби правото да играе в турнира за Държавното шахм. първенство. След десетдневна изключително напрегната и оспорвана игра се получиха следните крайни резултати.

I група: 1. Н. Найденов (Текстил) — 6 т., 75⁰/₀. Придобива правото да участва в държ. турнир. 2. Л. Ешкенази (Септемврий) — 5¹/₂ т. 3. Ф. Филипов (Славия) — 5 т. 4—5. К. Герасимов (Септемврий) и Т. Котев (Славия) по 4¹/₂ т. 6. Р. Бобеков (Чавдар) — 4 т. 7. М. Кюлюмов (Чавдар) — 3 т. 8. П. Петров (Левски) — 2¹/₂ т. 9. Ат. Танов (Спартак) — 1 т.

Десетият участник д-р Кръстев от Кюстендил напусна турнира по уважителни причини още в първите кръгове.

II група: 1 и 2. Г. Згурев (Спартак) и М. Атанасов (Левски) по 7¹/₂ т., 83⁰/₀ (съгласно таблицата на Бергер право да участва в държ. турнир придобива Згурев). 3. Л. Банков (Славия) — 7 т. 4. Д. Костакиев (Рудничар, Перник) — 4¹/₂ т. 5. М. Вартазармян (Ереван) — 4 т. 6—7. Б. Попов (Локомотив, и Д. Гунев (Н. Иванов) по 3¹/₂ т. 8. Б. Янев (Септемврий) — 3 т. 9. Ст. Хинков (Чавдар) — 2¹/₂ т. 10. Хр. Леонтиев (Д. Миленков) — 2 т.

В първата група особено приятна изненада беше успехът на Найденов, който за пръв път участва в сериозен турнир. Найденов притежава отлични шахматни качества и играе много остро и идейно. Той ще има тежката задача на предстоящия държ. турнир да затвърди постигнатото. Много успешно е класирането и на Л. Ешкенази, който до последния момент упорито се бореше за първото място. Филипов се указа нетрениран, а освен това като че ли не играеше с присъщите му обикновено устрем и воля за победа. В последния кръг той претърпе тежко поражение от Котев, което го изпрати на третото място. От Герасимов се очакваше много повече. Главната причина за относителния му неуспех трябва да търсим в подценяването на противниците и прекалената субективност в оценката на позициите. Котев е един много солиден и надежен позиционен играч, но известна неувереност и плахост в играта не му позволиха по-добро представяне. За младия Бобеков заемането на шестото място представлява неуспех. Той е талантив и с големи теоретични познания, но му липсват рутина и издържливост. Иначе способният първенец на Чавдар Кюлюмов не се отнесе с достатъчна сериозност към турнира, благодарение на което се указа на опашката. Петров и Танов бяха като че ли неподготвени за подобно състезание.

Във втората група особено остро протече дуела за първото място между Згурев и Атанасов. Решителната партия между тях спечели Згурев, но загубата му срещу Костакиев в предпоследния кръг позволи на Атанасов да го настигне. Згурев проведе турнира в обичайния си позиционен стил. Известна нервност в играта му попречи да даде още по-добро постижение. Атанасов показа отлични тактически способности и издържливост, които му помогнаха да спаси

